

የጥንት

የአዲስ ከዚን ቁጽሞች

(Earliest New Testament Manuscripts)

□ የኩድስት ከኩን ሽክናዊ ተኞች ፍጻቸው

(*The Sources of New Testament Textual Criticism*)

- ወደ 5,500 የሚጠገጥ የኩድስት ከኩን የኩድ ድሳይታ እለ::
ከነዚህም መካከል 116 የሁሉ የጀትወል የኩድ ድሳይታ ወይም
ቁርጥራመች:: 274 ቅ “uncial” የኩድ ድሳይታ:: 2,555 ማኩስትኩል
የኩድ ድሳይታ እና 2,280 መዝገብ ቅለት ዓይነ::
- የኩድስት ከኩን ድሳይኑዋ ፍጻቸው በበተክርስቲያን ወሰኑ::
በገዢማት:: በታረክዋና በጥንቃቄ የክርስቲያን ከተሞች ወሰኑ
ይገኘ::
- አርከሪያለኛነት:: ጥንቃቄ ታሪክ ተመራማሪዎች በቀኂ ማዘተ አመን
የነበሩ ማሽቶችን ስብሰዕው ወደ መሆናዊ ወደ ያኙጊስተዋዎች
ውደ ፍርማር ማሻሻልዎች በተመዳደሩት ወሰደዋቸው ነው
ለተብኝት እና ለምርማር ክፍት ሆኖ::

□ ΤΙΣ

(Papyri)

- Ρέδτες ήτε δηλού

➤ P45: አራተኞም ወንበት እና የአዋርያት ሥራን

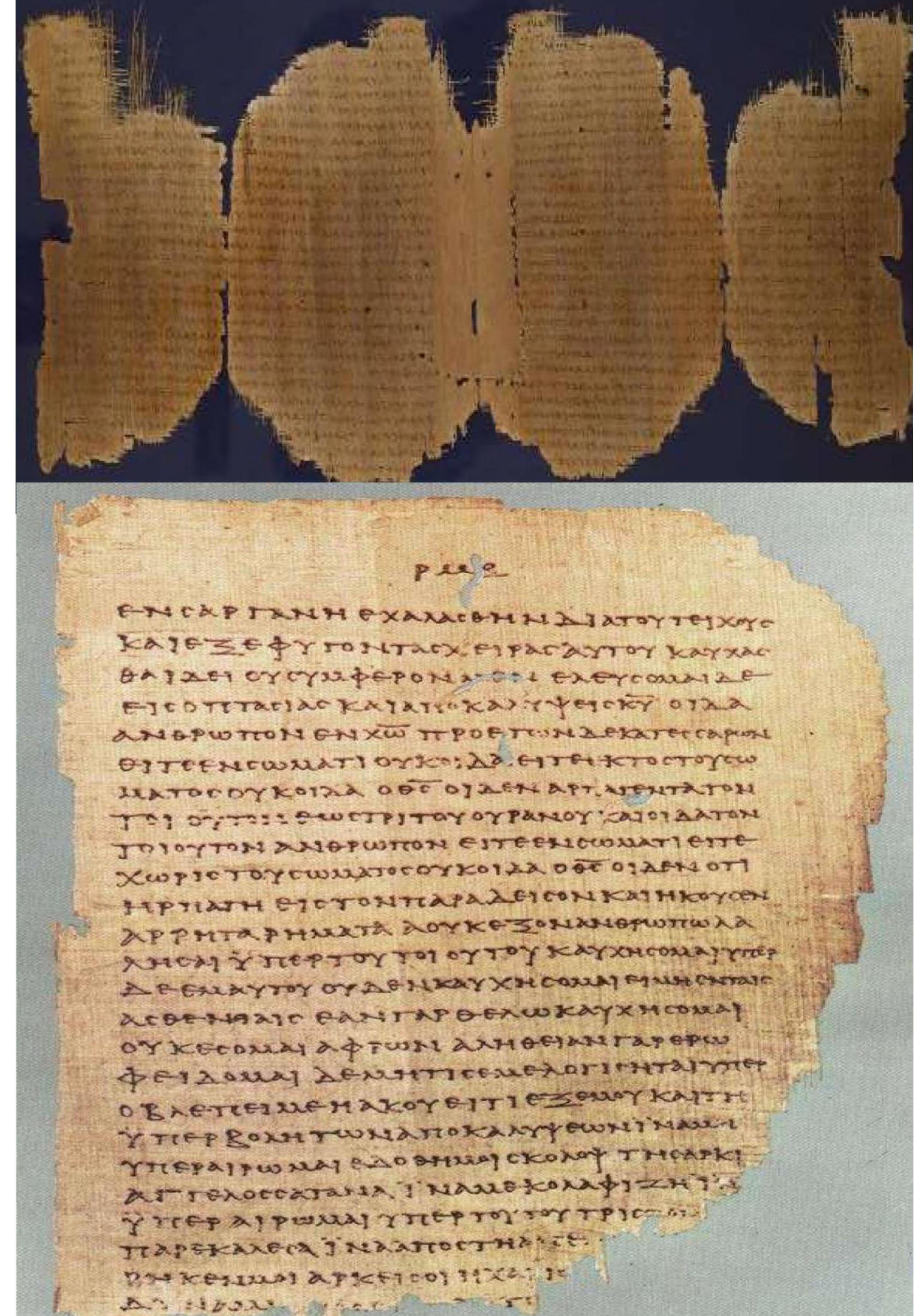
መምሪ

➤ P46:

- ጭን “Rylands” ήτε መጽሐፍት

➤ P52: የየሐንስ ወንበል (18:31-33, 37-38)

በሁሉተኛው መቶ ካሱን የመጀመሪያ ካና ስራ እና
ተክፈል::

• የ“Rylands” ገጽ ፖጥረ

➤ P32: በመባል የሚታወቂው የትኩ 1:11-15 እና 2:4-8

ጽሐፍ ይሸል::

• “Bodmer” ስብሰብ

➤ P72: ከይሁዳ መጽሐፍ የቀድመ ቅዱ ነው::

➤ P66: በፊመር 2ኛ በመባለም ይታወቂል፡ የየሐንስ

ወንበል ወና ከፍል ይሸል (1:114:26)

➤ P75: የለቁሳኑ የየሐንስ መጽሐፍ ተንተዋ ከድከ ሌላ

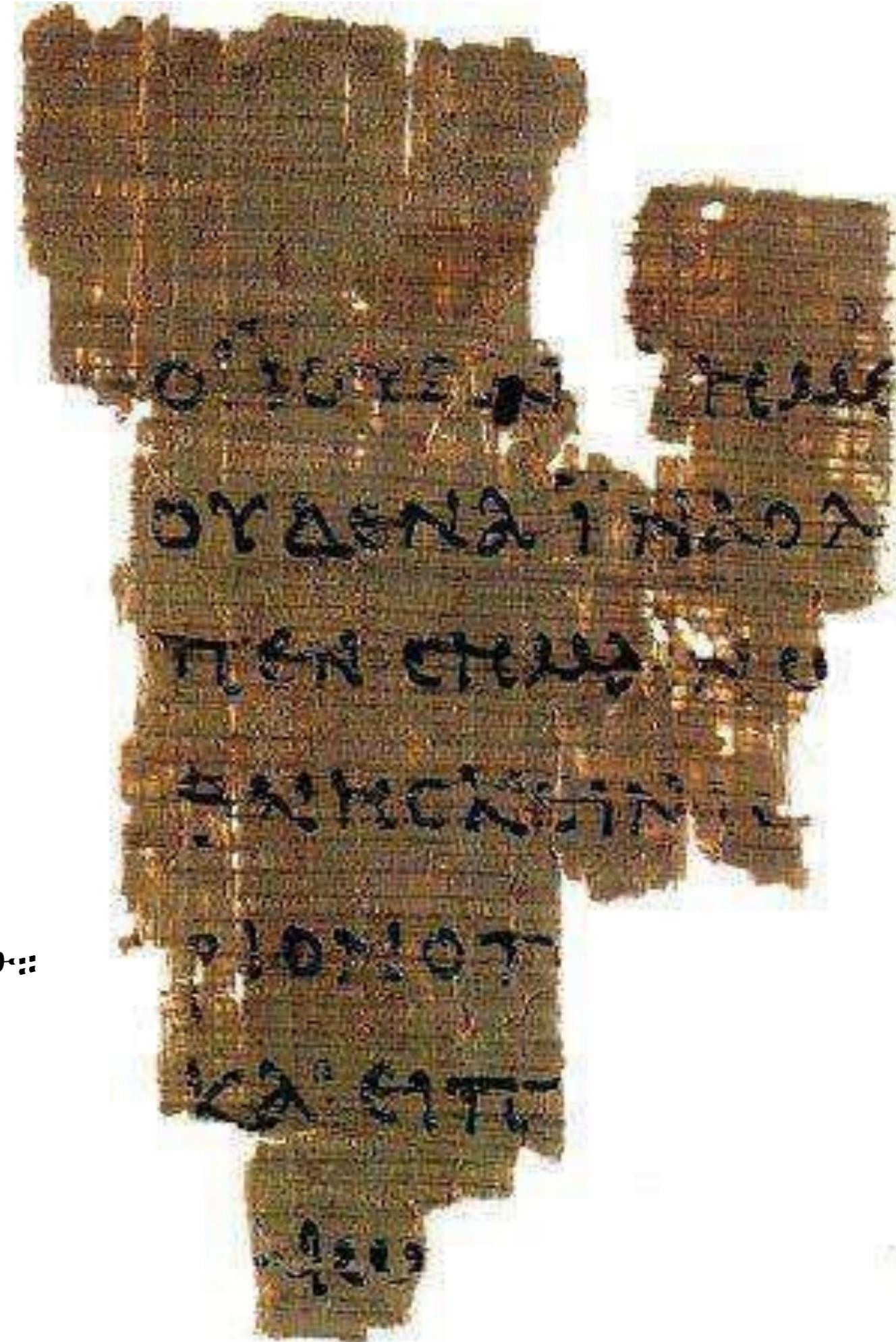
ተንተዋ ከድከ ነው::

□ P52

(Papyrus 52)

- ዓይነት - ፕሮ፲ስ
- የተቀበለት ኮሙን - 100-160 ዓ.ም
- ቁንቁ - ገዢ
- መግኑ - ፎን ሂይሳንድብ የእስርኤል ቤት መጽሐፍት፡ ማንቻዴትር
- ይዘት - የየአንበሳ ወንበል 18:31-33
- መጠን - አንድ ቅርቡ፡ አንድ ሂደቱ፡ 18 መሰመር
- ማብራሪያ - አስከሁን ከተገኘት የእኩል ከፊን ቁጥጥ ሆሉ የቀረሙ ነው፡፡

□ P46

(Papyrus)

- ԳԵՂԴ - ՏԵՂԸ
  - ԲԻԳԱՐԴԻ ԽՄԾ - 100-200 Գ.Թ
  - ՔՆՔ - ՊՃԻ
  - ՄԵՐԴ - ՊՂԱՇՆ ԲՆՌԸՆԴԵԼ ՈՒ ՄԵՐԴԻԴ
  - ԲԻԴ - ԲՃՈՎՆՈՒ ՄԵՐԴԻԴ
  - ԽՄԾ - 86 ՔՈՃ: 172 ՂՃ ՄԵՐԴԻ ՆՎԱ: ՈՂԵՔ
- 23- 26 ՄԵՐՄԸ ԲԵՒԺԱ:
- ՊՈՂԵՔ - ՊՈՂԵՔ ԲՍ ՏՐԴՓ ԶՄՔ “ՀԿԲ ԾԴՎ”
ԲԻԴ ԲՃՈՎՆՈՒ ՀՈՒԹՄՍԸԹԴ ԻՆ ՈՊԵՐԴՈՒ ՄԵՐԴ
ԲԵՒԺԱ:

թագ

ΕΝ ΣΑΡΓΑΝΗ ΕΧΑΛΑΣΙΝ ΙΔΙΑΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ
ΚΑΙ ΕΞΕΦΥΓΟΝΤΑΣ, ΕΙΡΑΣΓΑΥΤΟΥ ΚΑΥΧΑΣ
ΘΑΞΗ ΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΕΛΕΥΓΩΜΑΣ
ΕΙΣ ΟΤΤΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΥΨΗΣΚΥ ΟΙ ΔΑ
ΔΙΑΒΡΩΤΟΝ ΕΝ ΧΩ ΠΡΟΕΓΓΙΝΔΕ ΚΑΓΕΤΣΑΡΙΩΝ
ΘΙΤΕΕΝΙΩΜΑΤΙ ΟΥΚΙΑΔΑΣ. ΕΓΓΙΓΚΤΟ ΣΤΟΥΣ Ή
ΙΑΤΟΣ ΟΥΚΟΙΔΑ ΟΘΓΟΙΔΕΝ ΑΡΤ. ΛΙΓΝΤΑΓΩΝ
ΤΑΙ ΟΥΓΓΙΑ ΕΑΣΤΡΙΤΑΥ ΟΥΡΑΝΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΔΑΤΟΝ
ΤΟΙΟΥΤΟΝ ΔΙΑΒΡΩΤΟΝ ΕΙΤΕΕΝΙΩΜΑΤΙ ΕΠΕ
Χωριετούς ωμάτος ουκοιδα οθγοιδεν οτί^η
ΗΡΙΩΑΤΗ ΕΙΤΟΥΝΤΑ ΡΑΔΕΙΣ ΚΑΙ Η ΚΟΥΟΝ
ΔΙΡΡΗΤΑΡΗ ΜΗΤΑ ΛΟΥΚΕΖΩΝ ΔΙΑΒΡΩΤΩΛΑ
ΔΗΜΟΙ ΥΠΕΡΤΟΥ ΤΟΙ ΟΥΓΓΟΥ ΚΑΥΧΗ ΣΩΜΑ ΥΠΕΡ
ΔΕΒΙΛΑΥΤΟΥ ΟΥΔΕΝ ΚΑΥΧΗ ΣΩΜΑ ΦΙΛΙΟΝΤΑΣ
ΔΕΦΕΝΗ ΝΑΙΟ ΒΑΝΓΛΑΡΘ ΕΛΩ ΚΑΥΧΗ ΣΩΜΑ
ΟΥΚΕΣΩΜΑ ΛΑΦΤΩΝ ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΓΑΡΒΡΩ
ΦΕΙΔΩΝΑΙ ΔΕΒΙΛΤΙΓΕ ΜΕΛΟΓΙΓΗΤΑΙ ΥΠΕΡ
ΟΒΛΕΤΕΙ ΜΕΝ ΙΑΚΟΥ ΒΙΤΙΕ ΞΕΩΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗ
ΥΠΕΡΒΟΛΗ ΤΩΝ ΙΔΙΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΝ ΙΔΙΑΙ
ΥΠΕΡΒΑΙΡΩΝ ΜΑΙ ΕΔΟΘΗΜΑΙ ΣΚΟΛΟΥ ΤΗΣ ΑΡΚΙ
ΔΙΓΓΕΛΟΣ ΣΩΤΑΝΑΙ ΤΗ ΝΑΙΔΕΚΟΛΑΦΙΣΗΤΑ
ΥΠΕΡΒΑΙΡΩΝ ΜΑΙ ΥΠΕΡΤΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΣΤΑ
ΠΑΡΕΚΑΛΕΣΑΙ ΤΗ ΝΑΙΔΟΣ ΤΗ ΝΑΙ
ΟΙ ΚΕΙΜΕΝΟΙ ΔΡΙΣΤΙΟΙ ΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗ
ΔΗ ΝΙΟΛΟΥ

□ P 75

(Papyrus)

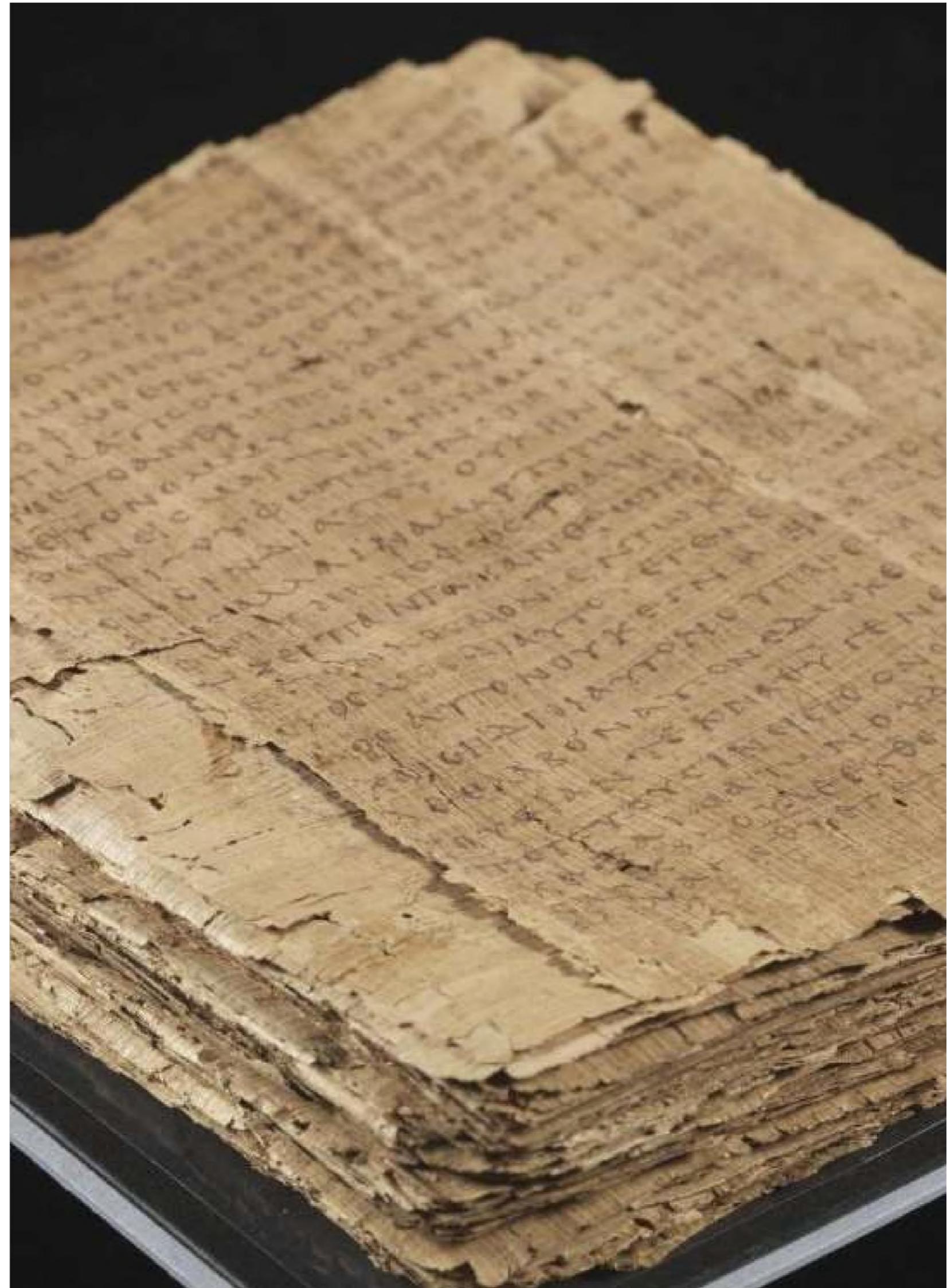
- ዓይነት - ፖርሃስ
- የተቀበለ ኮሙን - በዚህው ካፍል ኮሙን ተቋኑል
- ቅንቃ - የግረብ ጥሩኬ
- መገኘ - በሽቴኩን ቤት መጽሐፍ ይገኘል
- ይዘት - ለቁጥር እና የካንሰ፡፡
- መጠን - 50 ቁጥል፡ እንደ ሲደኝ፡ በረድሩ ከ38-45
መሰመር ይይዛል፡፡
- ማብራሪያ - 50 የወንበት ድህንቶች በፖርሃስ ቁጥሎች
የገኘበታል፡፡

□ P 66

(Papyrus)

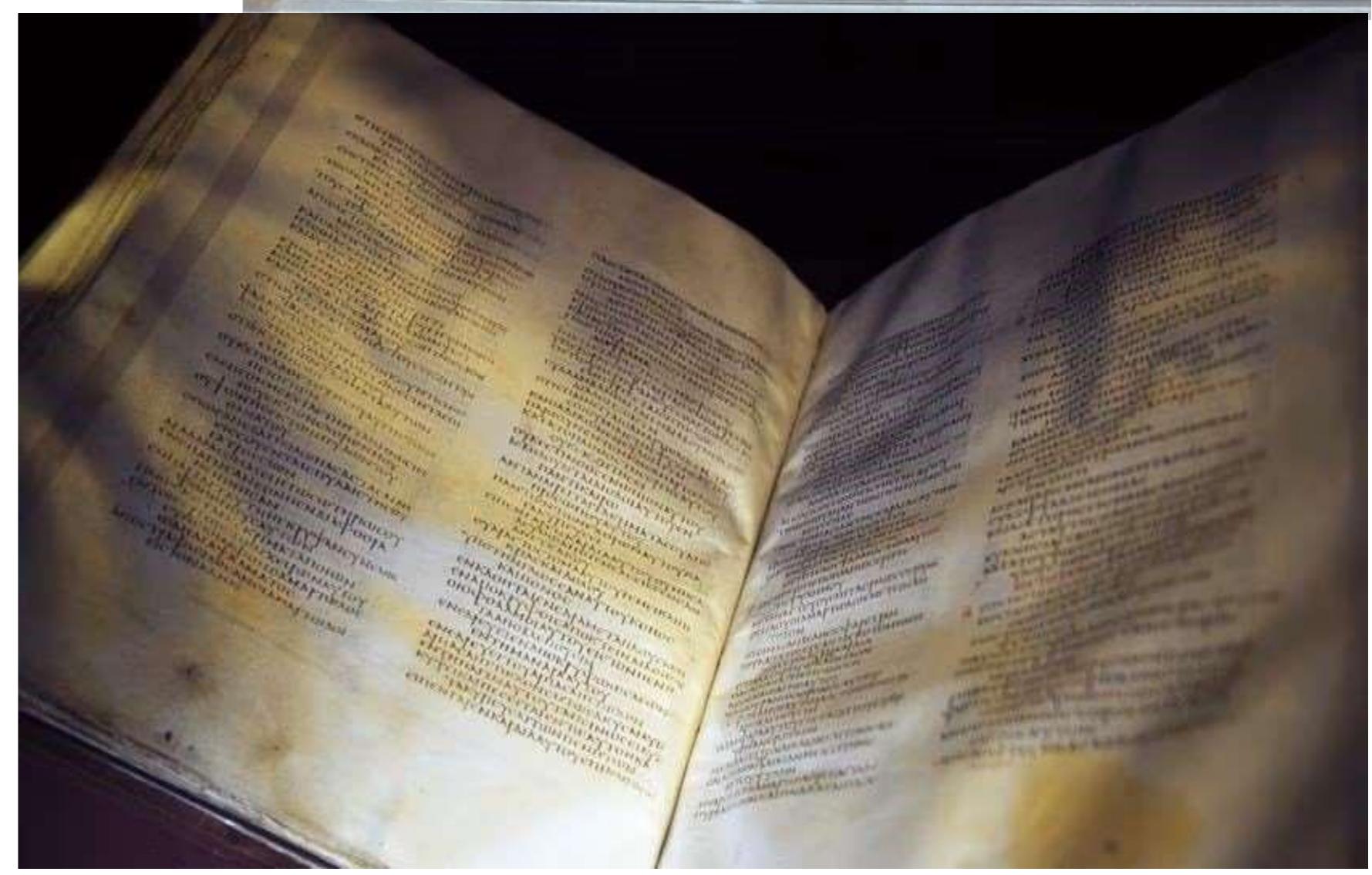
- ዓይነት - ፖስቲ
- የተቀበት ኮመን - 2-3ኛ ክፍለ ኮመን
- ቁጥር - ጥንቃኝነትን ማረጋገጫ በንደር በጀትኩ
ስዋትክርአንድ::
- ይዘት - የተከናወል 1:1-14፣ 26
- መጠን - 150 ገዢ እና ተጨማሪ ቁርጥሮች፣ እንደ
ረዳቶ፣ በረዳቶ 25 መሰመር::
- ማብራሪያ - በርም ስደት ወቅት የተቀራ መጽሐፍ ቅዱስ
ኋው::

▢ አስፈላጊ ገንዘብ

(Important Uncials)

- ከፋይ - 8ኛው ካፍለ ኮሙን ተቍም ላይ ወልድ::
- የተሻለው ቤት እና ቤትን ነው::
- በቃላቶች መከከል ካፍተት አልነበረችውም::
- በእኔ የተሻለ ነው::

□ ከዳከስ ስተኞን

(Codex Vaticanus)

- ዓይነት - ካድከስ
- የተቍለበት ዘመን - 4ኛ ክፍለ ዘመን
- ቁጥጥር - ጥሩትኩን ቤት መጽሐፍ
- መግኑም - በሽያጭ እና የግዢ እና ከድን
- መግኑም - ከመጀመሪያዎች የተማረጋገጫ መጽሐፍ ቅዱስ የኢትዮጵያ እንደት ነው::

□ ከዳከስ ሌናደትከስ

(Codex Sinaiticus)

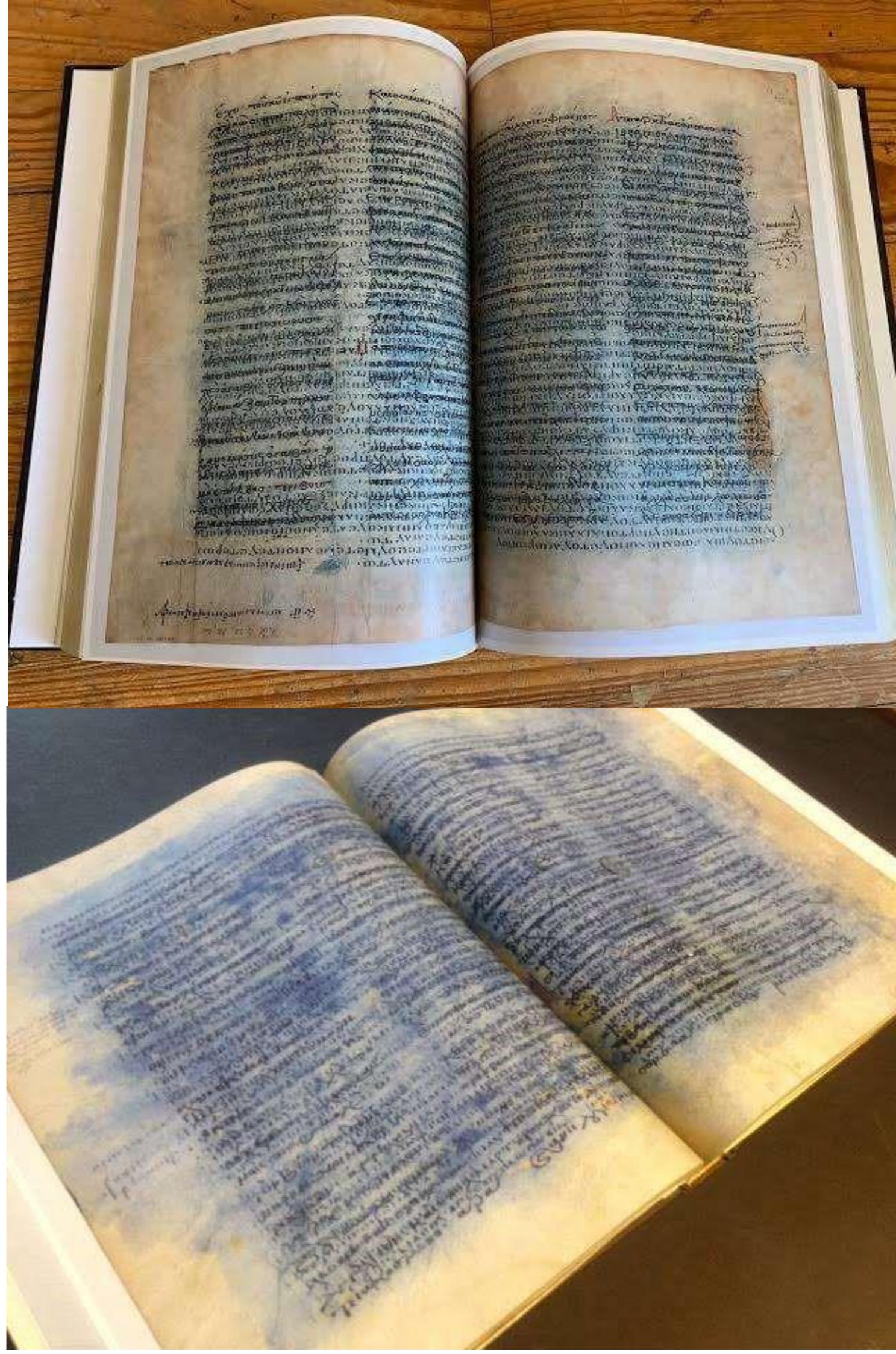
- ዓይነት - ከደከስ
- የተቀበለ አመን - ቤተ ከፍለ አመን
- ፊንቂ - ጥሩ
- መግኑ ለንደን፣ በረቱ ቤተመስቀል
- ይዘት - የጊዜ በረይ ከድን እና የጊዜ አድስ ከድን
- መብራሪያ - ከመጀመሪያዎች የተማሪ የመጽሐፍ ቅዱስ የእና ደአብቻ አንቀጽ ነው::

□ ከደከም አፍጻዣ

(Codex Ephraem)

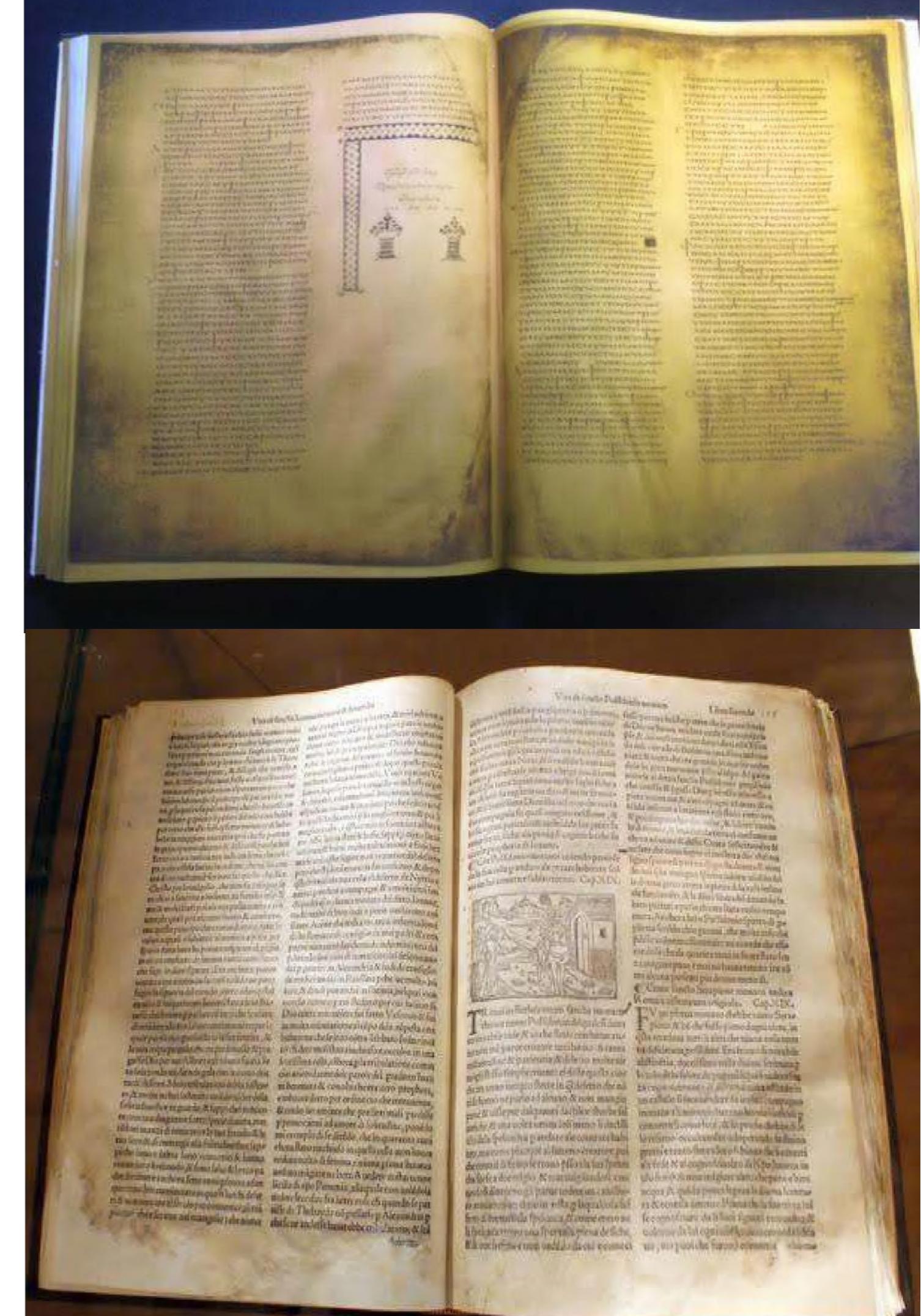
- ዓይነት - ከደከም
- የተቀበለት አመን - 05ኛ ከፍለ አመን
- ቅንቃ - ገረብ
- መገኑ - በፊርማ በፊርማ ቤት መጽሐፍ
- ይዘት - ከሆነታና ተስሎንቸ እና ከሆነታና የሰነድ በስተቀር
በፈረ ከዳን እና አዲስ ከዳንን ይዘል::
- ማብራሪያ - ከመጀመሪያዎች የተማሪ የመጽሐፍ ቁጥル የእና
ጽሐቤች አንቀጽ ነው::

□ ከደከ አለክሳንድር

(Codex Alexandri)

- ዓይነት - ከደከ
- የተቀበሱት ዘመን - 05ኛ ከፍለ ዘመን
- ቅንቃ - ገረክ
- መግኑም - በለንደን የበረቱም ቤት መዳከኑት
- ይዘት - በለይ ከደን እና የገዢ እኩል ከደን
- ማብራሪያ - ከመጀመሪያው የተማሪ የመዳከኑ ቅዱስ የእና ደተኞች እንዲ ነው::

□ ከደከስ ስዕት

(Codex Beza)

- ዓይነት - ከደከስ
- የተቍለበት አመን - 05ኛ ወርም በ6ኛ ከፍለ አመን
- ቅዱች - ጥሩ እና ለተን
- መገኘ - ከምሮረጃ የእስራር ቤት መጽሐፍት
- ይዘት - ወንጻሎች፣ የአዋጅቶች ሥራ እና የካፍለ አድለቀስቀስ (አጋልተላሰሳ)
- ማብራሪያ - ከመጀመሪያዎች የተማሪ የመጽሐፍ ቅዱች የእና ደህን ነው::

sec
MATTHAEI

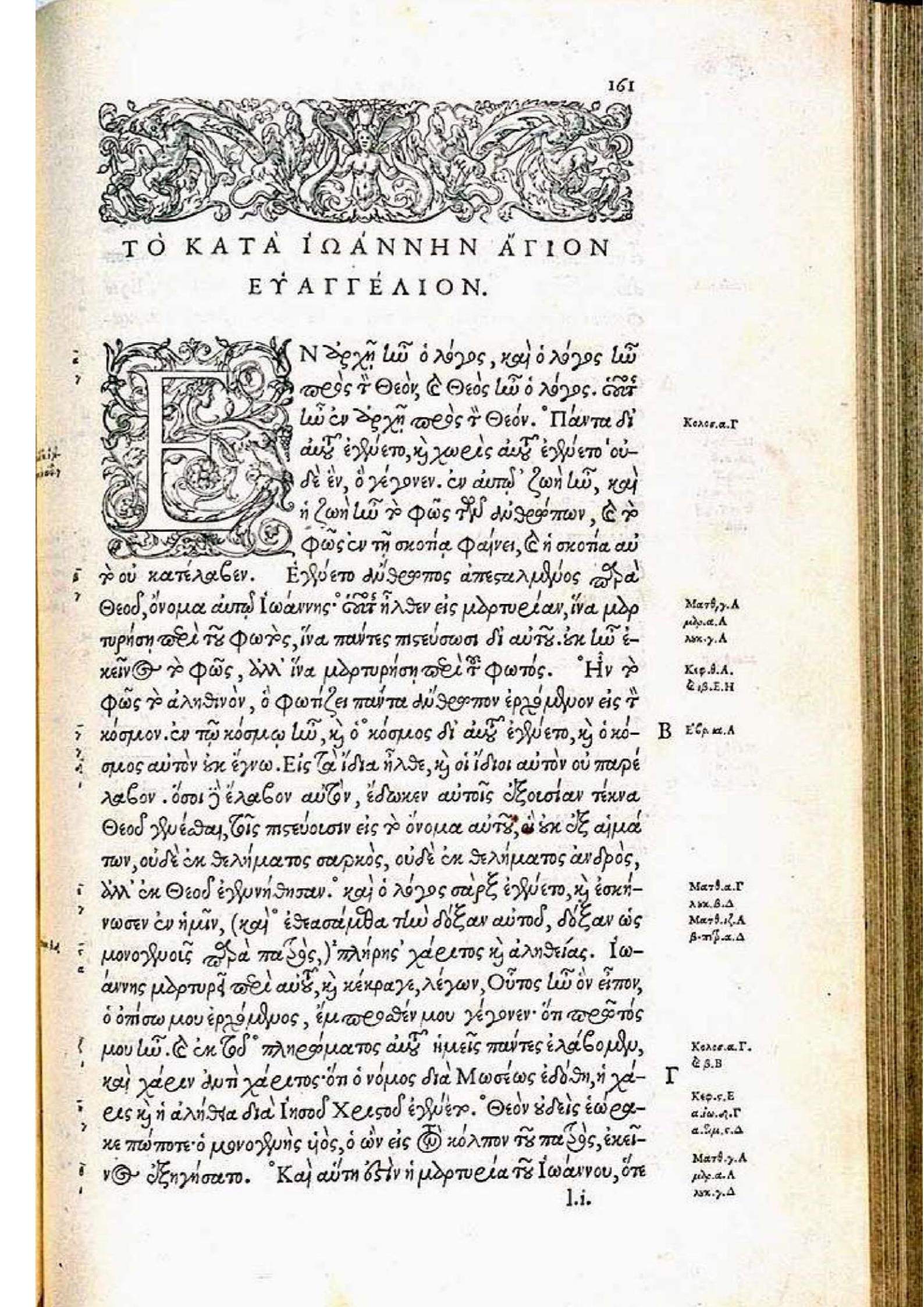
SUSCIPERE MARIA TUTIO REMPTA
QUOD ENIM IN ELENCA PUMES ET FIDES PRODUCEST
PARVITATIS ET TEMPERIE
ET VIRTUTIS IN POMPEIENIUS
IPSE ENI MULIER ALBERTUS PROPTER UNUSQUAM HOC
DEPRESCATUS EGO QM
HOC ALITER FUGITUS FESTUOSUS
UT IN PLATEA ET URBIS QUOD DICTUM EST ET AD MARE
PERESEXALIA PROPHETARUM DICENTEM
ECCE UNIQSO IN PEGASO HABEBIT
ET RAKIET FELICITATIS ET GUDOS LABORIS NOMEN NEIUS
IN PEGASO
QUODES TINTER FRAGTATIUS IN HOC CUM DEUS
EX SUCCESSIONE AUTEM IN OSEY HEDYANON OFECIT
SIC VITRUVIUS SEPIETE ALIAS ET SUA
ET TUSCULUS EXCEPTE
ET MONS COENOBITEA
QUOD VITRUVIUS REPEXIT FILIUM
PRINCIPALITATIS
ET VITRUVIUS IN POMPEIENIUS HOC cap. II.

IN HOMINIS TESTIMONIATO
IN BETHLEHEMI TUDIE
INDIEBVS HEGODES REGIS
ECCE MACIABORGENTI EUNERKINT
IN HEGOSOLY MADICENTES
UBI EST QVINATI VITREX RUDILOQUM
URDITUS E NIETUS STELLA MINORIENTE
ET VENITIS QSLADOKEE
AUDIENS LAUTE THREX HEGODES UT QVBAT USEV
ET HEGOSOLY TUDIE
ET CONCRECANIS OMNES
PRINCIPES SACEKDOTUM
ET SCRIBAS POPULI INTERROGABAT

□ ΗΓΕΗΟ ΖΩΤΟΦΡΟ

(Codex Stephanos)

- Αριτή - Ιεροί
- ΡΤΦΛΟΤΗ ΗΜΟΥ - 1551 ΡΩΜΕΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ
- ΦΖΦ - ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΕΩΝ
- ΜΟΓΔ - ΞΕΣΜΟΥ
- ΕΗΤ - ΜΑΛΗ ΜΟΓΔΗΗΣ ΦΩΤΗΣ

□ ትኩስ ለሰንት

(*Textus Receptus*)

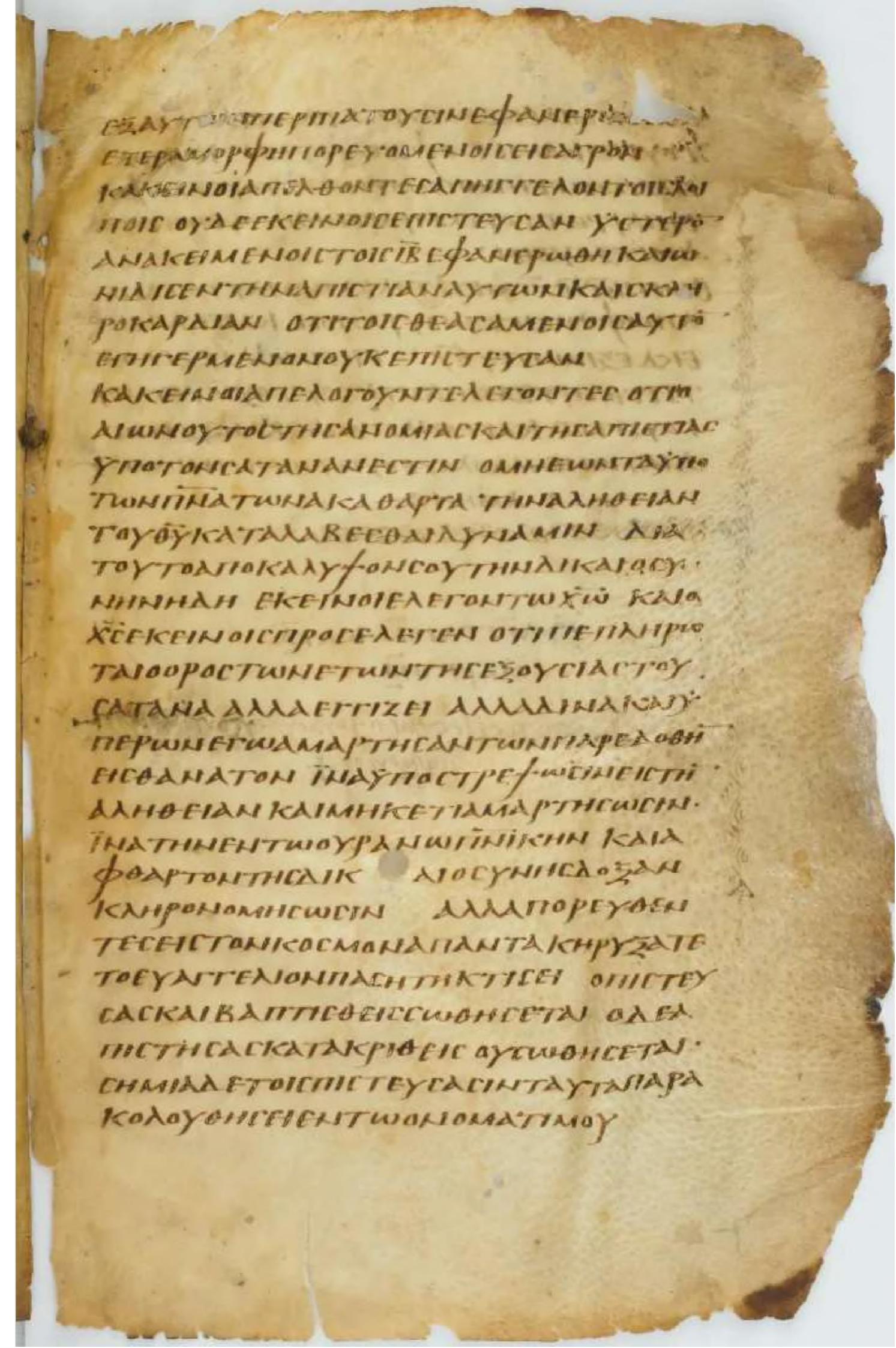
- ዓይነት - ከደከስ
- የተፁሬበት ዘመን - 1516 የመጀመሪያ እትም
- ፍንቃ - ገዢ እና ለተን
- መግኑ - ፎርማን
- ይዘት - የጥርቃሽታን ተሆናል እንዲመጣ ከፍተኛ
እስተዋወ አድርጋዎች፡ በላይን በቻ የነበረው መጽሐፍ
ቅዱሳቸ ወደ ፎርማን፡ ፍራንቸ፡ እንግላዬና የመጠው
በዚህ የገዢ ለተን ቅሮ መሰረት ካርድ፡፡

□ በጀት የተለበት ትንታዊ ቅናዣ

(Minuscule Manuscripts)

- የፊርማ ቤት፡ በአሁን ገዢ ይህ ቤትበት ከኩስና እንደኛው እስከ ከኩስና እምነትናው መቶ ኮሙን ይረዳ የተዳሩ ከኩስና ሁሉት ትንታዊ ትናዣንን ይሆል፡
- የተደረሰ ቤት፡ ከኩስና ሁሉትናው እስከ ከኩስና እራትናው መቶ ኮሙን በለው ገዢ ወሰጥተወቂል፡ የመጀመሪያው የግብር እና ከድን በቅድመያ ተወቂል፡
- ለማስረከበት እራትመስ ከተጠቀመባቸው ትንታዊ ትናዣና እንዲ ነው፡፡

□ የዳለት መጽሐፍ

(Lecternaries)

- የዳለት መጽሐፍ ከርስቲያኖች ለዳለት የሚጠቀሙት
መጽሐፍ ሲሆን የመጽሐፍ ቁጥሪ ጥቅምና ይዘል::
- በየዕለቱ የሚነበረ የእኩል ከኩን ከፍለው ፎቃው::
- 2,200 የዳለት መጽሐፍ አስከሁን ትማኬታዎች::
- የመጀመሪያዎች የተማሪ የዳለት መጽሐፍ ከገኘው መቶ
ከፍለ ኮሙን በፊላ ነው የተገኘታ::

